

2. DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2025/51
Toplantı Tarihi/Sayısı : 11.12.2025/68
Karar Numarası : 2025/815
Başvuran : ...
Başvuran Vekili/ Vasisi : Av. ...
Adres :
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Vekili/ Vasisi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, Tarım ve Orman Bakanlığı'nın Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün (TİGEM) menfaatlerini korumak amacıyla Hayvancılık Genel Müdürlüğü (HAYGEM) ile Tarım ve Orman Bakanlığı Yüksek Komiserler Kurulu'nun kuruluş amaçlarında belirtilen özel sektör atıcılığının gelişimini sağlamak görevine aykırı şekilde özel sektör arap atı yetiştiriciliğini ve yarışısını yıllardır her platformdan engellediği ve Arap atı yetiştiricilerine karşı ayrımcılık yaptığı iddiasına ve mağduriyetlerinin giderilmesini talebine ilişkindir.

II. İDDİA VE TALEP

2. Başvuran, Tarım ve Orman Bakanlığı Yüksek Komiserler Kurulu'nun 10 yılı aşkın bir süredir kuruluş amaçlarında özel sektör atıcılığının gelişimini sağlamak görevi olduğu halde kurum milliyetçiliği yaptığını, yine Tarım ve Orman Bakanlığı çatısı altında olan TİGEM'in Arap yarış atıcılığı konusunda tekel konumunu, yarış ikramiye gelirini, tay satış ve sperm satış gelirini korumak amacıyla özel sektör Arap atı yetiştiriciliğini ve yarışısını yıllardır her platformdan engellediğini, TİGEM'in 2000 yılının başında ithal ettiği Arap atı ve kısrakların soyundan gelen Arap atları ile üretim yaparak yetiştiricilik ve yarışılık yaparak gelir elde ettiğini, özel sektör tarafından aynı şekilde yetiştiricilik ve yarışılık yapılmaya çalışıldığında ise, özel sektör girişimcilerine ithalat engeli, 3 yaş muayene engeli ve yarış engelleri konulduğunu, TİGEM'in yetiştirdiği atları satın almaya mecbur bırakılarak Arap yarış atıcılığı yapmalarının sağlandığını, Yüksek Komiserler Kurulu'nun belirtilen engellemelerle TİGEM'in menfaatleri adına Arap yarış atıcılığı pazarında servet yönlendirmesi, servet kazanımı ve servet kontrolü amacıyla insan hakları ve eşitliğe aykırı hareket ettiğini, Tarım ve Orman Bakanlığı'nın talimatlarıyla ayrımcılık yaptığını,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

2016 ve 2019 yıllarında Tarım ve Orman Bakanlığı HAYGEM tarafından ithalat aşamasında iki ithalat Arap aygırı, sperm ithalatı başvurusunun mesnetsiz reddedildiğini, iki kez dava açtıklarını ve davayı kazandıklarını, açılan iki davada Yüksek Komiserler Kurulu görev ve yetkisinde olmadığı halde HAYGEM'e baskı yaparak engellemeye çalışıldığını, Kamu Denetçiliği Kurumuna yapılan şikâyetin kabul edildiğini, bunun sonucunda mahkeme kararının uygulandığını, mahkeme kararının sonucunda başvurunun yapıldığı tarihten en az 6 ay sonra ithalat yapabildiklerini, Yüksek Komiserler Kurulu görev ve yetkisinde olmamasına rağmen ithalat izninin en az 6 ay geç almalarının sağlanarak 2024 sezonunu kaçırdıklarını, Yüksek Komiserler Kurulunun her yıl 3 yaş muayenelerini organize ettiğini, Tarım ve Orman Bakanlığı'nın TİGEM menfaatlerini korumak amacıyla HAYGEM ile özel sektör Arap atçılara karşı ayrımcılık yaptığını, özel sektör Arap at yetiştirici ve yarışçılarına karşı insan hakları ve eşitlik ilkesine aykırı olarak Yüksek Komiserler Kurulunun hukuk dışı tutumlarından dolayı telafisi güç imkansız maddi kayıplarının olduğunu iddia etmekte ve mağduriyetlerinin giderilmesini talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. 6/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Amaç ve kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde "Bu Kanunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek üzere Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kurulması, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin esasların düzenlenmesidir." hükmü yer almaktadır.

4. 6701 sayılı Kanun'un "Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı" başlıklı 3'üncü maddesinde "(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir. (2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır." hükmü yer almaktadır.

5. Mezkûr Kanun'un "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinde "(1) Kurumun görevleri şunlardır: ... (f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, (g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek", ... "Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek" hükmü yer almaktadır.

6. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Başvurunun konusu" başlıklı 31'inci maddesinde "Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu kapsamında cinsiyet, ırk, renk, din, dil, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasağı ihlalleri başvurunun konusunu

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

oluşturur.” hükmü yer almaktadır.

7. Mezkûr Yönetmelik’in “Ön inceleme yapılıması” başlıklı 48’inci maddesinde “(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, ... yönlerinden incelenir.” hükmü yer almaktadır.

8. Mezkûr Yönetmelik’in “Ön inceleme üzerine verilecek kararlar” başlıklı 49’uncu maddesinde “(1) Başvurunun, 48 inci maddede yer alan şartlardan herhangi birini taşımaması hâlinde incelenemezlik kararı verilir.” hükmü yer almaktadır.

9. Yine mezkûr Yönetmelik’in “İncelenemezlik kararı” başlıklı 66’ncı maddesinde “(1) Kurum ön inceleme aşamasında; Kurumun görev alanına girmeyen yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler ile Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ve Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemlere yönelik olan, Kurumda incelenmekte ve araştırılmakta olan bir başvuruyla sebepleri, konusu ve tarafları aynı olan, Kurum tarafından daha önce sonuçlandırılan bir başvuruyla sebepleri, konusu ve tarafları aynı olan, yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olan, belli bir konuyu içermeyen, Kanuna göre başvuruda bulunması gereken bilgiler yer almayan, ayrımcılık yasağı ihlalden zarar görmeyen başvurulara ilişkin incelenemezlik kararı verir.” hükmü yer almaktadır

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

10. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

11. 6701 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesinde, insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında yer almaktadır.

12. Başvuru, TİGEM’in menfaatlerini korumak amacıyla HAYGEM ile Tarım ve Orman Bakanlığı Yüksek Komiserler Kurulu’nun kuruluş amaçlarında belirtilen özel sektör atıcılığının gelişimini sağlamak görevine aykırı şekilde özel sektör arap atı yetiştiriciliğini ve yarışısını yıllardır her platformdan engellediği ve Arap atı yetiştiricilerine karşı ayrımcılık yaptığı iddiasına ve mağduriyetlerinin giderilmesini talebine ilişkindir.

13. 6701 sayılı Kanun’da cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılığın yasak olduğu düzenlenmiştir. Anılan temeller dışında bir temele dayanılarak veya herhangi bir temele dayanılmaksızın ayrımcılık iddiasında bulunulan haller Kanun kapsamı dışında kalmaktadır.

14. Başvuru dilekçesi yukarıda açıklanan gerekçeler ve anılan mevzuat hükümleri ile birlikte

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

değerlendirildiğinde, başvuranın iddia ve talebinin 6701 sayılı Kanun'da yer alan ayrımcılık temellerine dayandırılmaması, yapılan inceleme ve araştırmada da herhangi bir ayrımcılık temelinin tespit edilememesi nedeniyle Türkiye İnsan Hakları Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi gereği Kurumun görev alanına girmeyen başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve Yönetmelik'in 66'ncı maddesi uyarınca hakkında incelenemezlik kararı verilmesi gereken başvurular arasında yer aldığı kanaatine varılmıştır

V. KARAR

A. Başvurunun İNCELENEMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

11/12/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Selami AÇAN
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

Av. Erol GÖKDÖL
Üye

e-imzalıdır

Dr. Ömer ÇELEN
Üye

e-imzalıdır

Selma ÖZTÜRK PINAR
Üye

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>